

NÁMĚTY PRO PODPORU SPOLUPRÁCE ŠKOL A ZAMĚSTNAVATELŮ

Skupina oborů vzdělání 39 Speciální a interdisciplinární obory
- kategorie dosaženého vzdělání H

OBSAH

Úvod	3
Slovníček pojmů	4
Legislativní prostředí.....	4
Popis cílů spolupráce škol se zaměstnavateli	5
Vymezení skupiny oborů vzdělání	5
Praktické vyučování	6
Využití odborníků z praxe.....	17
Stáže učitelů odborných předmětů, odborného výcviku a vybraných všeobecně vzdělávacích předmětů.....	21

ÚVOD

Materiál vznikl v rámci projektu POSPOLU – Podpora spolupráce škol a firem, který je realizován v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Model představuje nástroj, který slouží jako podpora při vymezování obsahu a podmínek spolupráce školy a zaměstnavatele¹.

Obsahuje nejruznější aspekty, které je třeba řešit při navazování, průběhu a vyhodnocení spolupráce. Je určen školám i zaměstnavatelům. Je vhodným vodítkem jak pro již vytvořená fungující partnerství, tak pro subjekty, které mají zájem spolupráci teprve navázat.

Model nemá charakter závazného dokumentu, jeho funkce je inspirativní, obsahuje náměty k nastavení a rozvoji vlastní spolupráce školy a jejích sociálních partnerů.

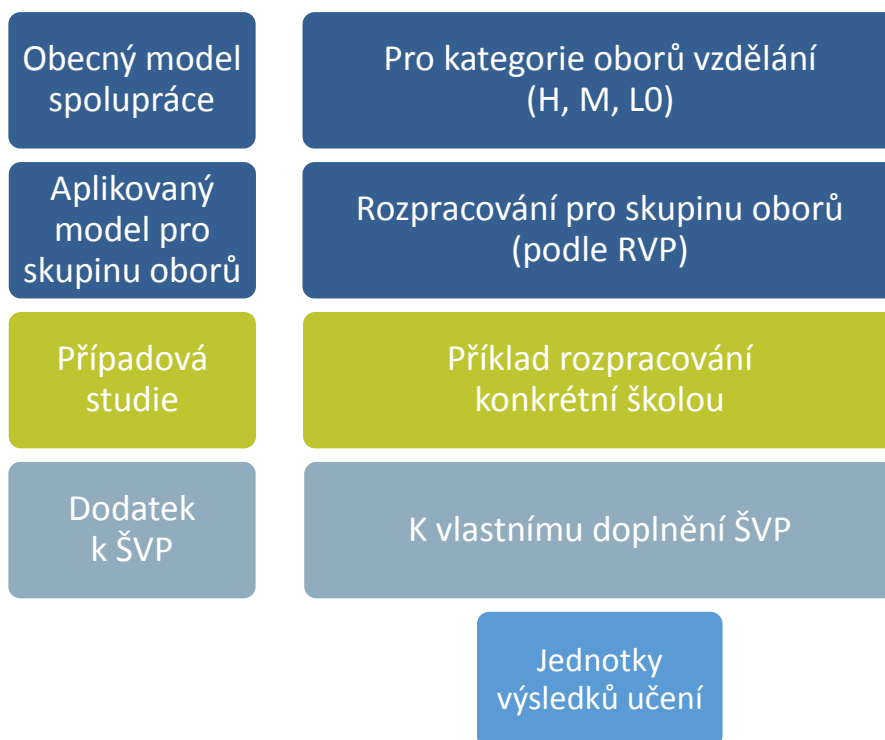
Snahou je přiblížit se požadavkům praxe. Uváděné náměty se zakládají na fungující dobré praxi. Veškeré uváděné údaje a informace jsou doporučujícího charakteru a jejich využití je na zvážení školy, která odpovídá za soulad s aktuálně platnou legislativou.

Doporučení vycházejí z obecných principů na podporu spolupráce mezi školami a firmami, která jsou popsány v obecném modelu spolupráce škol a zaměstnavatelů. Na příkladu zvoleného oboru vzdělání jsou rozpracovány pro určitou skupinu oborů do tzv. aplikovaného modelu, který se Vám právě dostal do ruky. Další inspiraci je možné nalézt v případových studiích, kde jsou uváděny příklady konkrétní spolupráce škol a zaměstnavatelů a sami si můžete rozpracovat vlastní plány spolupráce školy a firmy do tzv. plánu spolupráce. Ten pak můžete využít k doplnění k ŠVP formou dodatku pro konkrétní školní rok. Nejmenší jednotkou pro plánování a realizaci spolupráce je jednotka výsledků učení vhodná např. pro odborný výcvik žáků. Tyto podklady naleznete na komunikační platformě <http://pospolu.rvp.cz>.

---

¹ V textu aplikovaných modelů používáme pro zaměstnavatelskou sféru také výrazy „sociální partner (dále SP)“, „firma“, „podnik“, „hospodářský subjekt“, „zařízení“ a podobně, vždy přitom máme na mysli též široký okruh právnických či fyzických osob, ať už soukromých či z oblasti veřejné správy a služeb nebo vědy, výzkumu a vzdělávání, které nejsou střední školou a se kterými mohou školy při odborném vzdělávání spolupracovat.

Pro účely podpory při navazování, plánování a vyhodnocování spolupráce škol a jejich sociálních partnerů byla vytvořena také metodická příručka k aplikovaným modelům spolupráce s názvem *Kráčíme Pospolu k efektivnější spolupráci škol a firem*², která poskytuje metodická doporučení k organizaci spolupráce, obsahuje údaje o tom, jak prakticky využívat modely spolupráce, předkládá informace o dalších materiálech zaměřených na podporu partnerství škol a zaměstnavatelů.

SLOVNÍČEK POJMŮ

Abychom si se školami a s firmami lépe porozuměli, byl vytvořen slovníček používaných pojmů. Zde najdete stručně vysvětlené pojmy související s problematikou spolupráce škol se zaměstnavatelským prostředím.

ODKAZ NA SLOVNÍČEK

http://pospolu.rvp.cz/filemanager/userfiles/nastroje/Slovnicek_pojm%C5%AF.pdf

LEGISLATIVNÍ PROSTŘEDÍ

ODKAZY NA PLATNÉ LEGISLATIVNÍ NORMY

http://pospolu.rvp.cz/filemanager/userfiles/nastroje/Obecna_legislativa_AM.pdf

² Viz <http://pospolu.rvp.cz/kracime-pospolu>.

POPIS CÍLŮ SPOLUPRÁCE ŠKOL SE ZAMĚSTNAVATELI

- Realizovat praktické vyučování na pracovištích zaměstnavatelů tak, aby žáci získali představu o reálném pracovním prostředí a práci v oboru při naplňování profilu absolventa;
- zvýšit roli zaměstnavatelů při přípravě žáků na budoucí profesi, aktivně zapojit jednotlivé zaměstnavatele do přípravy žáků;
- rozšířit teoretické znalosti žáků oboru vzdělání v praxi;
- využívat technologické vybavení zaměstnavatelů při odborné praxi žáků;
- rozvíjet návyky žáků související s bezpečností práce a ochranou zdraví při práci na pracovištích zaměstnavatelů;
- napomoci žákům osvojit si etický kodex ve firmě, rozvíjet komunikační dovednosti v pracovním kolektivu, rozvíjet orientaci v pracovně právních vztazích;
- zvyšovat odborné i klíčové kompetence žáků (a učitelů) za pomoci odborníků z praxe;
- realizovat kooperaci mezi odborníky z praxe a učiteli odborných předmětů; zaměřenou na přenos zkušeností a znalostí v oboru;
- seznamovat žáky i učitele v prostředí školy, podniku nebo středisek odborné praxe s novými poznatky i trendy v konkrétním oboru vzdělání;
- získávat informace a vlastní zkušenost z reálného pracovního prostředí (žáci, učitelé) přímo, bez dalšího zprostředkování;
- podporovat nadané žáky a motivovat je k dalšímu vzdělávání a práci v oboru;
- přibližovat obsah výuky požadavkům pracovního trhu;
- seznamovat učitele s novými technologiemi a pracovními postupy a také s novými přístroji a nástroji; podpořit sdílení zkušeností mezi učiteli a odborníky z praxe;
- vytvářet a nabízet podmínky pro rozvoj odborných kompetencí a mobilitu učitelů.

VYMEZENÍ SKUPINY OBORŮ VZDĚLÁNÍ

Aplikovaný model spolupráce škol a zaměstnavatelů je určen pro obor vzdělání **39-41-H/01 Malíř a lakýrník**, který je jediným oborem vzdělání dané skupiny oborů a kategorie dosaženého vzdělání.

PRAKTICKÉ VYUČOVÁNÍ

Cíl: Zvýšení odborných a klíčových kompetencí žáků v reálném pracovním prostředí

Praktické vyučování v oborech vzdělání v kategorii dosaženého vzdělání H zahrnuje realizaci praktických činností formou odborného výcviku.

Cílem odborného výcviku je procvičit si získané školní znalosti a dovednosti v praxi, získat nové rozšiřující praktické dovednosti a naučit se spolupracovat v pracovním kolektivu. Cíle bude dosaženo směřováním k získání následujících odborných kompetencí odvozených z RVP pro obor vzdělání 39-41-H/01 Malíř a lakýrník: <http://zpd.nuov.cz/RVP/H/RVP%203941H01%20Malir%20a%20lakyrnik.pdf>.

ODBORNÝ VÝCVIK

Pojmy období **odborné přípravy** a období **odborného rozvoje**³ vyjadřují postupné osvojování odborných dovedností žáka. Žák po příchodu do odborného vzdělávání potřebuje získat elementární znalosti a dovednosti, to se odehrává v období tzv. odborné přípravy, pokrývající většinou 1. ročník. V tomto období zpravidla nelze umístit žáky v odborném výcviku do reálné praxe. Následně na ně navazuje období odborného rozvoje (2. a 3. ročník), které umožňuje již plné nasazení žáků do reálného pracovního prostředí.

1. Období **odborné přípravy** (na školních pracovištích):

- příprava ve školním středisku (dílnách) s učitelem odborného výcviku v časovém rozsahu – viz tabulky 1 a 2;
- využití odborníků z praxe do odborné přípravy žáků formou seminářů, školení, exkurzí, apod. – viz oddíl Využití odborníků z praxe.

2. Období **odborného rozvoje** (na pracovištích zaměstnavatelů):

- práce žáků na pracovištích zaměstnavatelů s využitím moderního technologického vybavení pod dohledem instruktorů praktického vyučování v časovém rozsahu – viz tabulky 1 a 2;
- souvislé období, rozsah odborného výcviku v reálném pracovním prostředí v souladu s RVP.

V rámci odborného výcviku v období **odborné přípravy** (zpravidla ve škole) se žák

³ Pojmy „období odborné přípravy“ a „období odborného rozvoje“ zavádí projekt Pospolu pro účely svých materiálů. Je možné je používat a pracovat s nimi, ale s vědomím, že nevycházejí z legislativy – nejsou obsaženy v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, ani ve vyhlášce č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů.

v jednotlivých ročnících věnuje následujícím činnostem (činnosti vedou k osvojení odborných kompetencí, které si žák plně osvojí až v období odborného rozvoje, na reálném pracovišti):

1. ročník

- seznamuje se s používáním malířských a natěračských pomůcek a nářadí;
- seznamuje se s technologií a s používáním základních malířských materiálů;
- seznamuje se s přípravnými malířskými pracemi a s přípravou podkladů – mydlení, penetrace, škrábání, vyspárování sádrou i tmelem, broušení;
- seznamuje se a provádí základní lakýrnické práce – odstraňování olejových nátěrů, napouštění dřeva, tmelení, broušení;
- seznamuje se a používá dezinfekční a izolační materiály a nátěry;
- seznamuje se s mícháním barev a navrhuje barevná řešení;
- dodržuje předpisy BOZP, PO a hygieny práce při nanášení nátěrových hmot;
- seznamuje se s nástěnnými malířskými pracemi vodovými pojidly;
- seznamuje se s malbou novodobými nátěrovými hmotami.

2. ročník

- ošetřuje nástroje a zařízení, provádí pokročilou údržbu;
- učí se a provádí malířskou techniku linkování – vodorovné a svislé linkování do rastru, linkování stropu, různé typy linek;
- učí se a provádí malířskou techniku válečkování – příprava barvy, druhy válečků, válečkování stěn a stropu;
- učí se a provádí pokročilé technologie natěračských prací – přehled materiálů a ředidel, nátěry dřeva, kovu a omítky, antikorozi nátěry, stříkací technika;
- učí se a ovládá nátěry fasád – druhy fasádních nátěrových hmot, technologický postup ručního nanášení i stříkání;
- učí se a ovládá měření všech typů interiérů a měření pro natěračské práce – volí nátěrové systémy a provádí výpočet spotřeby nátěrových hmot a materiálů;
- učí se a provádí vápenné malby (vápenné mléko – pačok, vápno – nátěr);
- učí se a provádí izolační a dezinfekční nátěry;
- učí se a provádí nátěry a opravy stěn.

Případně může ve 2. ročníku získat také tyto dovednosti (vzhledem k jejich náročnosti lze zařadit jejich náplň i do 3. ročníku):

- učí se a provádí malířské dekorativní techniky (práce se šablonou, linkování, batikování, práce s houbou, žilkování, základy fládrování aj.);
- učí se a provádí barevné řešení interiérů (dekorace/nátěry apod.).

3. ročník

- prohlubuje, upevňuje a rozšiřuje dovednosti a návyky z předchozí výuky;
- ovládá přípravu sádrových omítek a tmelení a nátěry sádrokartonu;
- provádí pokročilé malířské dekorativní techniky – imitace mramoru, damašku a brokátu, šablonování a vyřezávání šablon;
- provádí pokročilé malířské dekorativní techniky pro omítky a linkrusty – výroba dekorativních a plastických omítek, míchání a nanášení linkrustové masy, broušení a napouštění linkrust;
- učí se a provádí písmomalířské práce – přenášení a tvorba různých typů písma a ornamentů na různé podklady;
- učí se a provádí tapetování – příprava podkladů a odstraňování starých tapet, použití makulatury a vyrovnávání stěn, příprava a nanášení lepidel, lepení tapet a zakončovací práce;
- provádí nátěry fasád;
- učí se a provádí plastické nátěry;
- učí se a provádí stříkání nátěrových hmot.

V rámci odborného výcviku v období **odborného rozvoje** (zpravidla v reálném prostředí firem) získá žák během jednotlivých ročníků následující dovednosti:

1. ročník

- orientuje se v provozu malířské a lakýrnické firmy, včetně požadavků kladených na odborné zaměstnance;
- ošetřuje a udržuje základní malířské a natěračské nářadí a pomůcky;
- učí se a provádí přípravu podkladů pro nanášení nátěrových hmot v reálných podmínkách;
- učí se a provádí nástěnné malířské práce vodovými pojidly;
- učí se a provádí malby novodobými nátěrovými hmotami;
- dodržuje základní pravidla BOZP a hygieny práce při nanášení nátěrových hmot.

2. ročník

- provádí přípravu malířských prací v reálných podmínkách;
- používá nové materiály a technologie stříkání u nátěrů fasád;
- seznámí se s kalkulací a stanovením materiálové spotřeby konkrétních zakázek a různých prostor;
- provádí nástěnné malířské práce vodovými pojidly a novodobými nátěrovými hmotami;
- provádí jednoduché natěračské práce;

- provádí izolační a dezinfekční nátěry;
- provádí nátěry a opravy stěn.

Případně může ve 2. ročníku získat tyto dovednosti (vzhledem k jejich náročnosti lze zařadit jejich náplň i do 3. ročníku):

- provádí malířské dekorační techniky (práce se šablonou, linkování, batikování, práce s houbou, žilkování, základy fládrování atd.);
- provádí barevné řešení interiérů dle zadání zákazníka;
- jedná se zákazníkem.

3. ročník

- aplikuje pokročilé malířské dekorativní techniky v reálném firemním prostředí;
- rozumí kombinaci různých malířských technik v rámci jedné zakázky (objektu);
- provádí nástěnné malířské práce vodovými pojidly a novodobými nátěrovými hmotami;
- provádí nátěry fasád;
- provádí plastické nátěry;
- provádí stříkání nátěrových hmot;
- provádí tapetování;
- používá písmomalířské techniky v propagaci a ve firemním sektoru;
- seznámí se s rekonstrukcí památkově chráněných budov a lokalit;

Tabulka 1: Nezávazná ukázka rozvržení hodin odborného výcviku (varianta 1)

Ročník	Odborný výcvik = (odborná příprava + odborný rozvoj) – celkem (hodin)	Odborná příprava (ve cvičné počtě) – (hodin)	Odborný rozvoj (na pracovišti zaměstnavatele) – (hodin)
1.	495	420	75
2.	577,5	407,5	170
3.	525	285	240
Celkem	1 597,5	1 112,5	485

Celková hodinová dotace odborného výcviku za 1.–3. ročník je 1 597,5 hodin, z toho na pracovištích zaměstnavatelů je to 485 hodin, to je až 30,5 %.

Tabulka 2: Nezávazná ukázka rozvržení hodin odborného výcviku (varianta 2)

Ročník	Odborný výcvik = (odborná příprava + odborný rozvoj) – celkem (hodin)	Odborná příprava (ve cvičné počtě) – (hodin)	Odborný rozvoj (na pracovišti zaměstnavatele) – (hodin)
1.	480	420	60
2.	560	350	210
3.	560	210	350
Celkem	1600	980	620

Celková hodinová dotace odborného výcviku za 1.–3. ročník je 1 600 hodin, z toho na pracovištích zaměstnavatelů je to 620 hodin, to je až 38 %.

Pro obě varianty platí, že při stanovování hodinové dotace se vychází z RVP a celkového počtu týdnů ve školním roce. Konkrétní rozvržení podílu odborného výcviku na pracovišti zaměstnavatele ve vztahu k celkovému počtu hodin odborného výcviku je možné specifikovat dle podmínek a potřeb dané školy a zaměstnavatele.

NÁSTROJE PRO ZAJIŠTĚNÍ KVALITY PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ

Pro zajištění standardů kvality při realizaci praktického vyučování doporučujeme využít zásad EQAVET (<http://pospolu.rvp.cz/eqavet>) a principů ECVET (<http://pospolu.rvp.cz/ecvet>).

Znamená to zajistit či zohlednit následující⁴:

- předem se dohodnout na očekávaných výsledcích učení (škola a firma), které žák během odborného výcviku získá (vytvořit tzv. jednotku/jednotky výsledků učení), tzn. domluvit obsah a rozsah odborného výcviku (očekávané výsledky učení, které má žák získat na reálném pracovišti), zásady a způsoby hodnocení a validaci získaných výsledků učení (forma, kritéria včetně definování pracovních a hodnoticích úkolů, četnost hodnocení);

⁴ V následujícím textu se objevují návrhy na zavedení a používání několika dokumentů:

a) „pracovní deník“ je záznamem docházky a výsledků učení z odborného výcviku; slouží pro kontrolu, vede si ho žák a instruktor ho jen potvrzuje, nebo je možné, aby ho vedl přímo instruktor, např. elektronicky;

b) „osobní záznam“ je také záznamem výsledků učení, ale účelem je spíše žákův přehled o dosažených výsledcích, může být součástí jeho portfolia;

c) „portfolio žáka“ má stejný účel, ale obsahuje také různé certifikáty či ocenění a může sloužit absolventovi při vstupu na trh práce.

Všechny tři dokumenty jsou pouze doporučené a jejich podoba a využívání je zcela v kompetenci školy.

- připravit text, který popíše podmínky, obsah odborného výcviku, očekávané výsledky učení, způsob jejich hodnocení, způsob validace a uznání výsledků učení; tato dohoda mezi vysílající organizací (školou), přijímající organizací a učícím se žákem zajistí, aby na všech stranách byla jasně stanovena pravidla, za kterých se bude odborný výcvik odehrávat; přílohou takové vzájemné dohody může být konkrétně vypracovaná jednotka výsledků učení, kterou žák absolvuje v rámci odborného výcviku; tento text (vyjádřený formou určité dohody mezi zainteresovanými stranami) nenahrazuje Smlouvu o obsahu, rozsahu a podmínkách praktického vyučování povinně uzavřenou mezi školou a firmou, proto není možné tyto materiály vzájemně zaměňovat, každý slouží k jinému účelu; formuláře pro přípravu vzájemné dohody a jednotky výsledků učení naleznete na <http://pospolu.rvp.cz/seznam-nastroju#ECVET>;
- zaznamenat dosažené a ohodnocené výsledky učení do osobního záznamu; osobní záznam je dokument, kde jsou uvedeny skutečně dosažené a ohodnocené výsledky učení; může být součástí portfolia žáka;
- hodnocení žáka na reálném pracovišti provede instruktor na základě předem definovaných, praktických hodnoticích úkolů (které ověří získané výsledky učení); hodnocení výsledků předá učiteli odborného výcviku; k jeho hodnocení učitel přihlíží při klasifikaci žáka; za klasifikaci žáka je zodpovědný učitel odborného výcviku;
- hodnocení výsledků žáka bude probíhat ve vazbě na závěrečnou zkoušku podle jednotného zadání (řešeno v rámci projektu NZZ 2⁵).
- k povinnostem učitelů odborného výcviku patří i pravidelná kontrola žáků na pracovištích, kontrola souladu s dohodnutými výsledky učení, popř. úprava dohody mezi školou a firmou o nastavení výsledků učení, které by měl žák na reálném pracovišti získat;
- sebehodnocení žáka – činnosti vykonané během dne na pracovišti, co nového se naučil, co je naopak nutné ještě procvičit apod.; za tímto účelem si žák vede pracovní deník, který obsahuje také informace o docházce a průběhu odborného výcviku na pracovišti; do pracovního deníku může provádět záznamy také instruktor;
- zavedením tzv. portfolia žáka, kde si každý žák může ukládat všechny záznamy o dosažených výsledcích učení (např. osobní záznamy nebo certifikáty za absolvovanou mobilitu a zpětnovazební dotazníky), případně vedením pracovních deníků z průběhu odborného výcviku; může absolvent budoucímu zaměstnavateli lépe a srozumitelněji prokázat, jakými praktickými dovednostmi disponuje; to mu později může pomoci při vstupu na trh práce.;

⁵ Viz <http://pospolu.rvp.cz/nzz>.

- rozsahem pracovních činností žáka, který je velmi široký, a tak se může na jeho rozvoji v průběhu hodnoceného období (pololetí, školní rok, celé období vzdělávání) podílet více instruktorů (odborný výcvik může také probíhat u více firem);
- pro podporu úspěšné realizace spolupráce škol a SP se doporučuje využít formulář dostupný na <http://pospolu.rvp.cz/seznam-nastroju#EQAVET>, který ověřuje, zda se při poskytování odborného výcviku ve firmách nic neopomnělo; indikátory uvedené ve formuláři splňují požadavek využívání cyklu zajišťování kvality (plánování, provádění, hodnocení, revize), jsou tedy v souladu se zásadami EQAVET;
- doporučujeme nastavení společných cílů školy a SP, dohodnutí kritérií, jimiž se budou dosažené cíle vyhodnocovat, a na základě toho následně (např. po skončení školního roku) přehodnotit relevantnost nastavených cílů, kritérií a přijmout opravná opatření pro další spolupráci;
- dobré naplánování spolupráce při realizaci odborného výcviku je tedy možné považovat za klíčové; za tímto účelem doporučujeme připravit plán spolupráce formou dodatku k ŠVP; formulář pro přípravu dodatku naleznete na <http://pospolu.rvp.cz/seznam-nastroju#plan-spoluprace>.

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

- Za rozvoj odborných kompetencí žáka (dle možností zaměstnavatele) v období odborného rozvoje je spoluodpovědný instruktor z firmy, který je učitelem odborného výcviku seznámen s osvojenými kompetencemi žáka a je schopen je v reálném prostředí podniku prohlubovat;
- funkci instruktora může vykonávat pracovník působící ve firmě např. na pozici/pozicích: malíř, lakýrník, natěrač, nižší řídící pracovník, majitel firmy aj.;
- stanovit podíl instruktora praktického vyučování a učitele odborného výcviku na odborném výcviku v přípravném období a v období odborného rozvoje (podíl instruktora z firmy oproti učiteli odborného výcviku);
- popis role a zapojení instruktora při výuce žáka: instruktor spoluzodpovídá a učitel odborného výcviku komplexně zodpovídá za přípravu žáka, učitel odborného výcviku konzultuje s instruktorem metody a formy výuky žáka (žáků) při konkretizaci dílčích kompetencí jak odborných, tak klíčových;
- hodnocení žáka provádí instruktor v součinnosti s učitelem odborného výcviku na základě předem určených pravidel způsobu hodnocení;
- každý žák si vede pracovní deník, do kterého zaznamenává svou činnost ve firmě, tu mu potvrzuje instruktor.

Varianty odborného rozvoje na pracovištích zaměstnavatele:

- varianta A – práce žáků pod dohledem instruktora firmy, jeden instruktor se může věnovat maximálně 6 žákům, doporučuje se však rozdělit žáky tak, aby se jeden instruktor mohl věnovat pouze 2 žákům. Zvláště v případě, kdy je instruktor sám majitelem i jediným zaměstnancem, nebude se moci vzhledem ke svým pracovním povinnostem věnovat více žákům;
- varianta B – práce skupiny žáků pod vedením učitele odborného výcviku, který je předem proškolen firmou; na jednoho učitele odborného výcviku maximálně 12 žáků;
- varianta C – kombinace předchozích variant, kdy ve firmě bude pracovat skupina maximálně 12 žáků, z nichž část bude pracovat s instruktorem (maximálně 6 žáků na instruktora) a část pod vedením učitele;
- varianta D – vytvoření „školní firmy“ / „cvičného střediska“, kde budou působit učitelé odborného výcviku; počet žáků by se přizpůsobil velikosti a možnostem školní firmy, počítáno s paralelní prací více skupin.⁶

Popis role a zapojení instruktora při výuce:

1. ročník - s žáky pracuje instruktor:

- seznámí žáky s chodem malířské a lakýrnické firmy a s požadavky kladenými po odborné stránce na její pracovníky;
- provede ukázkou strojně technického vybavení;
- řídí nácvik praktických dovedností žáků v předem stanovených malířských a lakýrnických činnostech;
- podílí se na hodnocení žáků dle předem daných pravidel.

2. a 3. ročník – práci žáků řídí a kontroluje instruktor:

- za odborného vedení instruktora žáci provádějí postupně veškeré techniky základní a pokročilé dekorativní malby a činnosti související s technologiemi nátěrů;
- podílí se na hodnocení žáků;
- potvrzuje žákům pracovní deník.

Při realizaci praktického vyučování je kladen důraz na **socializační aspekt** v reálném pracovním prostředí, kde se rozvíjí zejména:

- týmová práce a její vztah k chodu podniku;
- vztah k práci, podniku, kolektivu a pracovníkům⁷;

---

⁶ Vše pak v souladu s nařízením vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělávání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, v platném znění, kde je určen nejvyšší možný počet žáků na učitele OV.

- získání pracovních návyků, odpovědnost;
- loajalita k zaměstnavateli, škole;
- kreativita, spolehlivost, ochota apod.;
- zvýšení povědomí o možnostech uplatnění po ukončení vzdělávání.
- vhodná komunikace s potenciálním zaměstnavatelem;
- jednání v souladu se zásadami společenského chování.

TECHNOLOGICKÉ A PROSTOROVÉ ZAJIŠTĚNÍ

a) Pracoviště školy (dílňy) umožňující nácvik všech dílčích činností a dovedností stanovených v ŠVP (jeho doplnění), pro přípravné období by měla být vybavena pro nácvik uvedených činností:

1. ročník

- dílny pro přípravné malířské práce a pro přípravu a ošetření malířských pomůcek a náradí;
- dílny pro provádění základních lakýrnických prací a pro nácvik malířských technik prováděných ručními nástroji.

2. ročník

- dílny pro základní malířské techniky;
- dílny pro pokročilé technologie natěračských prací;
- dílny pro nátěry fasád;
- stříkací box nebo odsávací stěna, stříkací zařízení.

3. ročník

- dílny pro pokročilé malířské dekorativní techniky;
- dílny pro písmomalířské práce;
- dílny pro tapetování;
- stříkací box nebo odsávací stěna, stříkací zařízení.

Uvedené prostorové požadavky lze snížit, neboť pro většinu uvedených malířských technik a technologií lze s minimálními úpravami využít jednu dílnu s cvičnými stěnami.

b) Pracoviště zaměstnavatele odpovídající moderním požadavkům, které splňují nároky na profil absolventa oboru vzdělání.

U natěračských technik lze za adekvátní pracoviště považovat firemní provozovnu, kde natěračské práce (případně stříkání) probíhá. Pro malířské techniky je pak

---

⁷ Je ideální, pokud firma může přispět ke snadnějšímu zapojení žáků do pracovního kolektivu.

pracovištěm vždy místo konkrétní zakázky předmětné firmy.

Vzhledem k rozsahu odborných znalostí a specializaci firem je počítáno se zapojením více firemních subjektů. Žáci projdou více firmami s různou specializací (natěračské práce, klasické malířské služby, speciální nátěry a památkové objekty apod.), což umožní zajistit, že každý žák bude v průběhu vzdělávání seznámen s požadavky RVP/ŠVP, resp. všemi technikami a technologiemi.

Pokud by se výuka odehrávala v prostředí středisek praktického vyučování (SPV)⁸, pro nácvik dovedností a kompetencí na zařízeních s nejnovějšími technologiemi je vhodné doporučit využití ECVET, kde je možné očekávané výsledky vzdělávání definovat skrze znalosti, dovednosti a kompetence a tyto shlukovat do vzájemně uznatelných jednotek výsledků učení.

BOZP – způsob zajištění (ochranné pracovní prostředky)

- Základní vybavení žáka osobními ochrannými pracovními pomůckami (OOPP) provede škola – pracovní obuv a oděv;
- vybavení žáka OOPP nad rámec vydaných pracovních bot a oděvů potřebných pro výkon určité pracovní činnosti na pracovišti firmy je povinna zabezpečit firma, v dohodě mezi školou a firmou je tuto povinnost nutno zakotvit, anebo se domluvit na jiném způsobu zabezpečení žáka OOPP;
- úvodní školení BOZP potřebné pro práci ve školních dílnách provede škola, která současně vydá žákovi zápisník BOZP, další školení BOZP pro práci ve firmách provede firma a školení vyznačí v zápisníku BOZP; zápisník BOZP je žákovi vydán na celý průběh jeho výuky v 1.–3. ročníku.⁹

VYUŽITÍ NÁRODNÍ SOUSTAVY POVOLÁNÍ A NÁRODNÍ SOUSTAVY KVALIFIKACÍ

- Daný obor vzdělání připravuje žáky na pozdější výkon specifických povolání dle NSP (Národní soustava povolání – <http://www.nsp.cz>):
  - odborný směr: Stavebnictví, kvalifikační úroveň dle NSP3:
http://katalog.nsp.cz/poziceOdbornySmer.aspx?kod_smeru=41;
- možnost ověřování kompetencí s využitím hodnotících standardů NSK (Národní soustava kvalifikací – <http://www.narodnikvalifikace.cz>);¹⁰

⁸ Vznik středisek praktického vyučování (SPV) v oblasti malíř a lakýrníků by byl přínosem pro celé toto odvětví zejména proto, že by byla zajištěna odborná příprava žáků v zaručené kvalitě a současně by došlo k zapojení reálného tržního prostředí (zakázek) v rámci přípravy žáků. Současně by bylo možné pokrýt odborně širokou paletu požadavků na vyučované techniky a technologie na jednom pracovišti. SPV by přispěla k zabezpečení odborného rozvoje žáků.

⁹ Zavedení zápisníku BOZP je dobrovolné, závisí na potřebách školy či firmy; zápisy o školení BOZP provádí škola i firma, zápis žáci podepíší a škola/firma jej uloží pro případ potřeby (úrazu či kontroly).

¹⁰ Definována zákonem č. 179/2006 Sb., o uznávání výsledků dalšího vzdělávání, ve znění pozdějších

- standardy určují požadavky zaměstnavatelů pro konkrétní pozice, proto je ověření podle těchto standardů možností, která ověří, že žák na pracovišti získal dovednosti požadované v praxi;
- podle podmínek pracoviště je možné se zaměřit na získání zkoušky z profesní kvalifikace:
  - obor kvalifikace: Speciální a interdisciplinární obory:
<http://www.narodnikvalifikace.cz/vyber-kvalifikace/profesni-kvalifikace/skupiny-oboru-21>.

---

předpisů.

VYUŽITÍ ODBORNÍKŮ Z PRAXE

Cíl: Pomoc zaměstnavatelů při zkvalitňování procesu výuky

Odborník z praxe je zástupce zaměstnavatelské sféry ve výuce nebo při aktivitách spojených s osvojováním odborných kompetencí žáků.

Prispívá k doplnění výuky o specifické odborné poznatky a dovednosti např. formou krátkodobého kurzu, ukázky, přednášky apod. Zapojení odborníka z praxe má podněcovat rozvoj a zájem žáků o obor a doplňovat jejich odborný přehled o novinky z oboru.

Odborník z praxe může spolupracovat se školou při zadávání praktických úkolů a jejich řešení ve firmě, např. při exkurzích v podniku apod. Může však působit i na půdě školy, např. vstupovat do teoretické či praktické výuky, obvykle za přítomnosti učitele daného předmětu.¹¹

Je nutné zodpovědně vytipovat takového odborníka, který bude vyhovovat nejen po stránce odborné, ale také bude schopen své zkušenosti zajímavě žákům přiblížit.

Odborníkem z praxe pro účely zapojení firmy do přípravy žáků může být:

- zaměstnanec firmy;
- OSVČ (pracující v oboru s praktickými zkušenostmi).

ZPŮSOB ZAPOJENÍ ODBORNÍKA Z PRAXE

Odborník z praxe může být zapojen buď pravidelně (systematicky), nebo nepravidelně:

- do běžné výuky jako součást vyučovací hodiny (např. expertní pomoc při aplikaci nových hmot a technologických postupů aj.);
- seminář (i např. jako součást povinného/volitelného/nepovinného předmětu) v prostředí školy/podniku: např. semináře k novým druhům materiálů a pomůcek pro malíře a lakýrníky;
- exkurze v prostředí podniku/firmy (popis exkurze na pracoviště konané pravidelně v rámci výuky odborných předmětů nebo odborného výcviku; je třeba domluvit cíle, průběh, organizaci a zabezpečení, způsob hodnocení a vazbu na ŠVP):
  - exkurze do firmy na výrobu malířských nátěrových hmot v rámci výuky

¹¹ Pro vysvětlení rozdílu mezi odborníkem z praxe a instruktorem praktického vyučování: instruktor je zaměstnanec firmy, který se se žákem setkává pouze v prostředí firmy a vede ho během odborného výcviku. Odborník z praxe se se žáky může setkat jak na půdě školy, tak ve firmě (např. při exkurzi apod.).

- odborných předmětů nebo odborného výcviku, cíl – seznámit žáky s procesem výroby malířských nátěrových hmot;
- exkurze do velkoskladu barev a malířských pomůcek, cíl – seznámit žáky s chodem a distribucí materiálu, sortimentem, způsoby míchání odstínů barev;
- workshop (jednorázový nebo opakovaný, vázaný např. k vybranému tematickému celku dle ŠVP) v prostředí podniku, případně školy – zařazení workshopů nebo vzdělávacích kurzů v rámci výuky odborných předmětů nebo mimo ni; popis cílů, průběhu, organizace a zabezpečení, způsobu hodnocení a vazby na ŠVP;¹²
- vedení samostatné odborné práce (popis způsobu spolupráce s odborníky z praxe v rámci vedení samostatné odborné práce nebo jiné formy spolupráce při přípravě na závěrečné zkoušky, zejména praktické: např. volba tématu, pomoc při materiálním zajištění zkoušky, pomoc při obsahovém zpracování práce, její připomínkování apod.);
- vedení včetně poskytnutí konzultací¹³, oponentura, účast při obhajobě (souvisí s možností zapojení odborníka z praxe do přípravy na závěrečnou zkoušku, přípravy na složení zkoušky profesní kvalifikace, zpracování seminárních nebo ročníkových prací žáků).
- v souladu se zvoleným způsobem zapojení odborníka určí škola ve spolupráci s podnikem/odborníkem z praxe rozsah jeho zapojení, který bude vyjádřen počtem vyučovacích hodin nebo počtem jednotlivých realizovaných exkurzí za pololetí. Obecně se bude jednat o jednodenní exkurze (to je 6–7 hodin), o celodenní semináře (to je 5–7 hodin), v případě zapojení do vyučovacích hodin jde o minimálně 2–3 vyučovací hodiny¹⁴.

HODNOCENÍ PŘÍNOSU ODBORNÍKA Z PRAXE A HODNOCENÍ KVALITY

- Nastavení cílů spolupráce školy a odborníka, dohodnutí kritérií, jimiž se budou dosažené cíle hodnotit, vyhodnocení dosažených cílů, přehodnocení relevantnosti nastavených cílů, kritérií a přijetí opravných opatření pro další spolupráci;
- zajištění kvality ve smyslu hodnocení výuky (z různých úhlů pohledu – z pozice školy, žáka, odborníka/podniku i souladu s RVP/ŠVP);
- spoluúčast odborníka z praxe na hodnocení žáků – odborník může zadávat a hodnotit jen dílčí úkoly (testy), závěrečná klasifikace však bude v kompetenci učitele;

¹² Vedení cvičení v dílně, učebně nebo přímo na reálném pracovišti odborného výcviku.

¹³ Role konzultanta je pouze poradní a hodinový rozsah konzultací určuje ředitel školy.

¹⁴ Pro méně než 2 hodiny je zbytečné, aby byl odborník z praxe osobně přítomen.

- vstupní a výstupní test, znalostní test, prověření praktických dovedností, vždy se zpětnou vazbou;
- různé formy soutěží znalostního či praktického charakteru;
- samostatná práce na zvolené téma;
- žák může získat např. i certifikát od firmy o absolvování kurzu, workshopu, atd.;
- akcent na motivační prvky:
  - soutěže – nejlepší žáci budou mít možnost se např. podílet s firmou na zpracování projektu nebo budou moci absolvovat stáž např. i u zahraničního partnera apod. (propojení s prvky ECVET);
  - podnik si tak může vytipovat nadané žáky a uvažovat o jejich zaměstnání po absolvování školy.
- možnost složení zkoušky profesní kvalifikace (v návaznosti na žákův obor vzdělání) – ve smyslu získání profesní kvalifikace jako bonus k žákově studijnímu programu – zapojení odborníka z praxe do přípravy.

ČASOVÉ ZAJIŠTĚNÍ

- Škola po dohodě s odborníkem z praxe stanoví minimální počet hodin odučených za pololetí, případně počet exkurzí, seminářů atd.
- Dále je možné využít disponibilní hodiny ze ŠVP.

PROSTOROVÉ ZAJIŠTĚNÍ

- Ve škole nebo na školním pracovišti s využitím vybavení školy, popřípadě pomůckami donesenými odborníkem (včetně instruktážního videa, ukázky nástrojů, přístrojů, výrobků atd.);
- v podniku s využitím jeho technologického vybavení;
- kombinovaná varianta – část výuky ve škole, část v podniku;
- část výuky může proběhnouti v zahraničí (např. exkurze v projektech příhraniční spolupráce).

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

- Ředitel školy určí pedagogické pracovníky zodpovědné za realizaci spolupráce s odborníkem z praxe;
- v případě výuky mimo školu – potřeba zajistit pedagogický dozor.

FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ

- zajištění odměňování zapojených odborníků z praxe do výuky (DPP);

- možnost daňových úlev pro firmu i zaměstnance (náklady na získání profesní kvalifikace nebo Osvědčení o učitelské způsobilosti, i v současnosti možné jako daňové odpočty – výdaje za zvyšování kvalifikace¹⁵);
- náklady spojené s cestou odborníka z praxe do školy či učitele na exkurzi nebo workshop v podniku –pracovní cesta, pojištění;
- reciprocita – protislužba školy, např. vyškolení zaměstnanců podniku.

---

¹⁵ Viz zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, § 227–235 (odborný rozvoj zaměstnanců); dále také zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, § 108 (rekvalifikace).

STÁŽE UČITELŮ ODBORNÝCH PŘEDMĚTŮ, ODBORNÉHO VÝCVIKU A VYBRANÝCH VŠEOBECNĚ VZDĚLÁVACÍCH PŘEDMĚTŮ

Cíl: Pomoc zaměstnavatelů při zkvalitňování procesu výuky

PLÁNOVÁNÍ STÁŽE

Při plánování stáže realizované na pracovišti sociálního partnera je třeba zohlednit:

- cíle stáže a její minimální rozsah, podle účelu stáže (po dohodě školy a firmy);
- minimální počet zapojených učitelů (z jedné školy, z více škol): zde je potřeba zohlednit odlišnosti v průběhu stáže, pokud jde o jednoho učitele, více učitelů z jedné školy, více učitelů z různých škol, může se měnit v průběhu stáže;
- popis a forma zapojení učitele v rámci stáže (podrobný rozpis aktivit, které jsou součástí stáže, např. práce s konkrétními nástroji, přístroji či stroji, účast učitele na dílčích úkolech firmy, formy spolupráce více učitelů z různých škol a pracovníků firmy při řešení konkrétních úkolů);
- požadavky na stážistu – materiální, technické, personální a osobnostní;
- místo odborné a časově náročné stáže je také možné realizovat řízený rozhovor se zaměstnancem vybrané firmy vč. případné exkurze do této firmy, s cílem doplnit a rozšířit teoretické znalosti učitele o poznatky z praxe;

Vzhledem ke vzdělávacímu procesu je třeba zohlednit:

- vazba předmětu stáže na RVP/ŠVP (vzdělávací oblasti, obsahové okruhy, náplň učiva a odborné kompetence jsou dány vzdělávacími cíli v těchto dokumentech);
- forma a termín stáže;
- personální zajištění stáže (odborné požadavky na pracovníka zodpovědného za odborné vedení učitele/ů v průběhu stáže, počet pracovníků firmy zapojených do spolupráce v rámci stáže aj.);
- nastavení pravidel spolupráce: podíl odborníka z firmy a učitele na vymezení cílů stáže, jejího průběhu a očekávaných výsledků, s kým bude učitel spolupracovat, kdo bude hodnotit dosažené výsledky apod.;
- pracovní podmínky (kdo zajistí přístup učitele na pracoviště, vybaví ho pracovním oděvem / ochrannými prostředky, kdo proškolí učitele BOZP apod.);
- využití prvků ECVET¹⁶ (mobilita učitelů, zvýšení odborných kompetencí učitele, rozpracování jednotek výsledků učení).

¹⁶ Viz <http://pospolu.rvp.cz/ecvet>.

VYHODNOCENÍ STÁŽE

- Způsob ověřování výsledků stáže (co, kde, kdy, jak často, v jakém pořadí se bude hodnotit; kritéria hodnocení);
- nástroje evaluace (čím bude ověřeno dosažení předpokládané cílové úrovně stáže, např. praktické předvedení práce s nástrojem, přístrojem či strojem, zpracování instruktážního materiálu pro žáky učitelem, vytvoření dílčího produktu aj.);
- hodnocení průběhu a výsledků stáže učitelem/učiteli a zástupci firmy (včetně různých forem spoluúčasti odborníků z firmy, např. prostřednictvím společného hodnotícího rozhovoru, facilitovaného semináře pro více učitelů apod.);
- doklad o úspěšném absolvování a zakončení stáže (čím bude doloženo, typ dokladu, který úspěšný absolvent obdrží);
- možnost získání certifikátu;
- hodnocení vlivů stáže na zkvalitňování procesu výuky, přínosu pro žáky, školu;
- návrhy na opatření vyplývající z výsledků stáže (např. na úpravy ŠVP);
- využití prvků EQAVET¹⁷ (společné nastavení cílů a očekávaných výsledků stáže; jak bude hodnoceno, zda bylo cílů dosaženo; jak budou hodnoceny přínosy stáže; co lze příště udělat jinak; jaká opatření budou přijata pro zlepšení průběhu a výsledků stáže).

FINANČNÍ PODMÍNKY

- Částka na zajištění stáže pro jednoho učitele (firma, spoluúčast školy);
- výše odměny pro školitele z firmy (tedy pro zaměstnance firmy, který zajišťuje stáž pro učitele nebo ho přímo školí);
- cestovní náklady učitele do sídla firmy – služební cesta;
- pojistné hrazené za učitele (pojištění pro případ úrazu učitele, škody způsobené firmě v průběhu stáže apod.).

---

¹⁷ Viz <http://pospolu.rvp.cz/eqavet>.

